

Dosar nr 2ra-1129/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. V. Sandu)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Vl. Clima, A. Malîi, E. Palanciuc)

Î N C H E I E R E

11 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Iurie Sanduță și Asociația Obștească „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova”, reprezentați de avocatul Vitalie Zama,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” împotriva lui Iurie Sanduță și Asociației Obștești „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 18 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Iurie Sanduță și Asociația Obștească „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” și s-a menținut hotărârea din 21 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 04 noiembrie 2016, Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din RM” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Iurie Sanduță și Asociația Obștească „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” cu privire la obligarea de a dezminți informația mincinoasă și denigratoare, care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a Partidului Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”, obligarea de a publica dezmințirea, pe aceeași pagină web, www.rise.md, la aceeași rubrică, pentru aceeași perioadă, fie prin intermediul unei conferințe de presă, desfășurate la sediul Agenției „Infotag” sau altei agenții similare, obligarea de a exprima scuze publice, pentru răspândirea informațiilor false și defăimătoare prin intermediul investigației publicate pe pagina web, www.rise.md, repararea prejudiciului moral, în mărime de 10 000 lei și încasarea taxei de stat.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din RM” a invocat că, la 28 septembrie 2016, pe pagina web, www.rise.md, a fost publicată o pretinsă investigație, cu titlul „Багамский европровод социалистов Додона”.

La 04 octombrie 2016, reclamantul Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din RM” a înaintat cerere prealabilă, prin care a solicitat dizmințirea informației publicate și repararea prejudiciului moral cauzat, pe motiv că, investigația este una mincinoasă și denigratoare, care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională a Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din RM”.

Astfel, a indicat că, la 07 octombrie 2016 Iurie Sanduță și Asociația Obștească „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” au recepționat cererea prealabilă.

La 13 octombrie 2016, reclamantul Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din RM” a recepționat răspunsul la cererea prealabilă, eliberat de Iurie Sanduță și Asociația Obștească „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova”, prin care pârâții nu au recunoscut pretențiile reclamantului, pe motiv că, nu au fost prezentate circumstanțe, care demonstrează că, informația din investigație este falsă sau nu au fost invocate circumstanțe, care ar demonstra că, judecățile de valoare, nu se bazează pe un substrat factologic suficient. Totodată, în răspunsul eliberat de Iurie Sanduță și Asociația Obștească „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” s-a invocat că, nimeni nu poate împiedica mass-media să răspândească informații de interes public.

Cu referire la prevederile art. 7 din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare, reclamantul Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din RM” a indicat că, conform textului, schemelor și actelor anexă la investigație, se constată cu certitudine că, autorul pretinde într-un mod tendențios, arbitrar și abuziv că, PSRM ar fi finanțat din fonduri externe.

Mai mult, reclamantul Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din RM” a indicat că, în investigația menționată, se face aluzie, într-un mod abuziv, că și campania electorală a candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, d-nul Igor Dodon, ar fi fost finanțată din fonduri externe, însă toate analizele și presupunerile părților sunt false, fiind lipsite de orice substrat factologic rezonabil, având drept scop exclusiv defăimarea reclamantului.

Astfel, a invocat că, Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din RM” este un partid politic, care își desfășoară activitatea în mod transparent, conform legislației Republicii Moldova, iar informația ce ține de finanțarea partidului, este publică.

În acest sens, reclamantul Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din RM” a menționat că, nici o structură statală nu a constatat existența cărorva aparențe de ilegalitate în finanțarea partidului, cum este specificat în pretinsa investigație, cu atât mai mult, nu s-au constatat careva legături economice dintre PSRM sau candidatul PSRM la funcția de Președinte al RM, dnul Igor Dodon, cu SRL „Exclusiv Media”. Activitatea economică a SRL „Exclusiv Media”, nu are nici o tangență cu finanțarea PSRM sau a campaniei electorale a dlui Igor Dodon.

Prin urmare, a indicat că, Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din RM” este un partid politic, care activează în condiții legale, beneficiind și de suport bugetar conform legii. Ce ține de dlul Igor Dodon, acesta este candidatul PSRM la funcția de Președinte al RM, asupra căruia CEC, nu are nici o obiecție. Or, în cazul unor finanțări din exterior, dnul Igor Dodon ar fi fost exclus din cursa electorală, iar

PSRM ar fi suportat sancțiuni, conform Legii nr. 294 din 21 decembrie 2007 privind partidele politice.

Actele, pe care se bazează investigația efectuată de către Iurie Sanduță și Asociația Obștească „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova”, sunt sub protecția secretului comercial, acestea fiind dobândite contrar normelor imperative ale legii. Astfel, Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din RM” nu este de acord cu întreaga investigație, or, aceasta, comportă un caracter ilegal în privința conceptului și modului de abordare al subiectului, nefiind posibilă dezmințirea, doar a unor pasaje din investigație.

La 02 martie 2017, reclamantul Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din RM” a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat obligarea lui Iurie Sanduță și Asociației Obștești „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” de a dezminți informația mincinoasă și denigratoare, care lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională privind finanțarea Partidului Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” din fonduri externe, precum și privind finanțarea de către PSRM, a campaniei electorale a candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, domnul Igor Dodon, din fonduri externe, răspândită prin intermediul paginii web, www.rise.md, la 28 septembrie 2016, conform următorului text de dezmințire: „Recunoaștem că afirmațiile și/sau informațiile răspândite despre Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” privind finanțarea acestuia din fonduri externe, precum și privind finanțarea de către Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” a campaniei electorale a candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, d-nul Igor Dodon, din fonduri externe, răspândită prin intermediul paginii web, www.rise.md, la data de 28 septembrie 2016, sunt lipsite de substrat factologic și nu corespund realității”, încasarea din contul pârâților a prejudiciului moral în sumă de 10 000 lei și încasarea din contul pârâților a taxei de stat.

Prin hotărârea din 21 decembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din RM” s-a admis parțial, fiind respinsă pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral, ca neîntemeiată.

Prin decizia din 18 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins, apelul declarat de Iurie Sanduță și Asociația Obștească „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” și s-a menținut hotărârea din data de 21 decembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

La 27 aprilie 2018, Iurie Sanduță și Asociația Obștească „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova”, reprezentați de avocatul Vitalie Zama, au depus cerere de recurs împotriva deciziei din 18 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care au solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii din 21 decembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și a deciziei din 18 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu emiterea unei hotărâri noi, prin care a respinge cererea de chemare în judecată depusă de Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” împotriva lui Iurie Sanduță și Asociația Obștească „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale și repararea prejudiciului moral.

În motivarea cererii de recurs, recurenții Sanduță și Asociația Obștească „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” au considerat că instanțele de judecată ierarhic inferioare, au interpretat, în mod eronat legea, și anume, prevederile art. 241 alin. (5) Cod de procedură civilă, fiind pronunțate soluții nemotivate, ceea ce constituie temei de declarare a recursului în conformitate cu art. 432 alin. 2 lit. c) și art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, recurenții au indicat că, articolul „Banii lui Dodon din Bahamas” a fost publicat în perioada campaniei prezidențiale, din anul 2016, la rubrica <https://www.rise.md/prezidentiale2016>, prin care autorul a intenționat să informeze cititorii, despre fiecare candidat în parte, ce interese au, ce averi dețin, cine sunt oamenii de încredere și cum sunt finanțați candidații. Informația menționată face parte din categoria interesului public.

Ce ține de titlul articolului, recurenții Iurie Sanduță și Asociația Obștească „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova”, au invocat că, au inclus în titlu cuvântul „Banii”, deoarece s-a atras atenția că „Banii”, în sumă de 1 500 000 euro, au fost transferați, cu câteva luni înainte de alegerile prezidențiale din anul 2016, în Republica Moldova, de la o companie offshore, printr-o firmă de media, deținută de Corneliu Furculiță, deputat socialist și omul de încredere al candidatului la funcția de președinte a RM, dnul Igor Dodon.

La fel, recurenții au menționat că, au inclus în titlu investigației „Dodon”, deoarece politicianul Igor Dodon, era unul dintre candidații la funcția de președinte al Republicii Moldova, iar banii, transferați de o companie offshore, au venit pe contul unei persoane apropiate dlui Igor Dodon. De asemenea, au specificat că, Corneliu Furculiță este unul dintre sponsorii Partidului Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”. Mai mult ca atât, au precizat că, dna Galina Dodon, soția dlui Igor Dodon, era angajată la SRL „Exclusiv Media”, firmă ce aparține lui Corneliu Furculiță.

Totodată, au indicat că, în perioada alegerilor prezidențiale, RISE Moldova a publicat mai multe articole despre toți candidații și a încercat să utilizeze, în titluri numele candidaților la funcția de președinte, și anume, „Ce nu se știe despre Maia Sandu” <https://www.rise.md/prezidentiale2016/ce-nu-se-stie-despre-maia-sandu/>, „Iurie Leacncă, firma din Luxemburg și tranzacția imobiliară cu nucă” <https://www.rise.md/prezidentiale2016/iurie-leanca-firma-din-luxemburg-si-tranzactia-imobiliara-cu-nuca/>, „Afacerile și interesele Anei Guțu” <https://www.rise.md/prezidentiale2016/afacerile-si-interesele-anei-gutu/>, „Centrul de Business al lui Ghimpu din Chișinăul vechi” <https://www.rise.md/articol/centrul-de-business-al-lui-ghimpu-din-chisinaul-echi/>, „Adevărul despre „Omul Țopilor”” <https://www.rise.md/prezidentiale2016/adevarul-despre-omul-topilor/>.

În acest context, recurenții Iurie Sanduță și Asociația Obștească „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” au menționat că manualele de specialitate jurnalistice, specifică că un titlu de presă trebuie să fie informativ, dar și atractiv. Ținând cont că acest material de presă, nu este o știre despre un eveniment la zi, dar este o anchetă jurnalistică, având la bază documente și se referă la evenimente, care s-au întâmplat în decursul a mai multor luni,

jurnalisticul poate să își permită un joc de cuvinte, prin care să atragă atenția cititorului referitor la un context exact. La acel moment, contextul era „candidații la Prezidențiale”.

Astfel, au specificat că conform Dicționarului explicativ al limbii române, ediția a II, disponibil pe pagina web <https://dexonline.ro/definitie/titlu>, „titlu” înseamnă cuvânt sau text pus în fruntea unei lucrări sau a unei părți distincte a ei, indicând rezumativ sau sugestiv cuprinsul acesteia.

La fel, recurenții au menționat că, conform art. 4 alin. (3) al Legii nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare, referitor la conținutul jurnalistic, inclusiv asupra titlului, libertatea de exprimare a mass-mediei admite și un anumit grad de exagerare sau chiar provocare, cu condiția să nu se denatureze esența faptelor.

De asemenea, recurenții Iurie Sanduță și Asociația Obștească „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” au menționat că, dnul Igor Dodon, în perioada publicării investigației, exercita o funcție publică de deputat și era candidatul la funcția de Președinte a Republicii Moldova, conform art. 9 alin. (4) a Legii nr. 64 din 23 aprilie 2010, cu privire la libertatea de exprimare, persoanele care exercită funcții publice pot fi supuse criticii, iar acțiunile lor, verificării din partea mass-mediei, în ceea ce privește modul în care și-au exercitat sau își exercită atribuțiile, în măsura în care acest lucru este necesar pentru a asigura transparența și exercitarea responsabilă a atribuțiilor lor.

De asemenea, au indicat că titlul articolului, poate fi considerat și o judecată de valoare, reieșind din noțiunea explicată în art. 2 din Legii nr. 64 din 23 aprilie 2010, cu privire la libertatea de exprimare, care statuează că judecată de valoare este opinie, comentariu, teorie sau idee care reflectă atitudinea față, de un fapt, a cărei veridicitate este imposibil de dovedit.

Or, în cazul de față este imposibil de probat că banii dintr-o țară offshore, au fost transferați direct pe conturile dlui Igor Dodon, însă prin investigație au reușit să probeze că, banii au fost transferați sponsorilor Partidului Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”, ceea ce reiese din conținutul anchetei.

La fel, recurenții Iurie Sanduță și Asociația Obștească „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” au menționat că, suficiența substratului factologic a judecăților de valoare, se confirmă prin: „[1]Socialiștii s-au [2]grupat în jurul unei afaceri secrete cu o [3]companie offshore [4]conectată la Federația Rusă și [5]creată într-unul dintre cele mai cunoscute paradisuri fiscale din lume -Bahamas. [6] Miza a fost mare: un transfer de peste 30 000 000 lei, sumă care depășește cu mult bugetul Partidului Socialiștilor de la alegerile locale din 2015.” [1]membrii partidului sau persoane afiliate PSRM, [2]Westerby Limited - firmă din Bahamas cu acționar secret, [3]firmă din Bahamas, offshore, înregistrată în 1999, compania, a fost administrată până acum de șapte directori interpuși, dintre care cinci panamezi; [4]clauza arbitraj - „[...] Toate prevederile privind încheierea, realizarea, disputele, achitarea penalităților privind acest contract, sunt reglementate de legislația materială și procesuală a Federației Ruse și urmează a fi examinate de Curtea de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț din Moscova” , [5] a se vedea [2] și [3], [6]autorul materialului opinează

că raționamentul, în spatele grupării a fost transferul de 30 de milioane de lei. [7]Banii au intrat în Republica Moldova, cu câteva luni înainte de prezidențiale, printr-o firmă de media. [8]În baza unor contracte de împrumut, milioane de lei au ajuns din această companie la sponsori ai partidului. [9]Unii dintre ei, sunt politicieni și au urcat pe muntele Athos alături de liderul lor, Igor Dodon, candidatul cotate cu cele mai mari șanse la fotoliul de președinte. [7]Împrumutul a fost contractat de SRL „Exclusiv Media” înainte de alegerile prezidențiale, [8]împrumuturile au fost acordate membrilor de partid și/sau persoanelor afiliate partidului, [9]potrivit sondajelor Igor Dodon avea cele mai mari șanse să devină președinte, ceea ce și s-a întâmplat de fapt.

Ce ține de dezmințirea solicitată de Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”, recurenții Iurie Sanduță și Asociația Obștească „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” au indicat că, reclamantul solicită publicarea următorului text pentru dezmințire: „afirmațiile și/sau informațiile răspândite despre Partidul Socialiștilor din Republica Moldova privind finanțarea acestuia din fonduri externe, precum și privind finanțarea de către Partidul socialiștilor din Republica Moldova a campaniei electorale a candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, domnul Igor Dodon, din fonduri externe, sunt lipsite de substrat factologic și nu corespund realității”.

În acest sens, recurenții Iurie Sanduță și Asociația Obștească „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” au menționat că, nu au răspândit afirmațiile nominalizate mai sus, în particular, în materialul contestat, nu se afirmă că: „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova privind finanțarea acestuia din fonduri externe” și/sau „finanțarea de către Partidul socialiștilor din Republica Moldova, a campaniei electorale a candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, domnul Igor Dodon, din fonduri externe”.

De fapt, în materialul investigației, Asociația Obștească „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” a relatat următoarele: „Westerby Limited, Bahamas transferă SRL „Exclusiv Media” 33 mii lei (contract de împrumut); SRL „Exclusiv Media” împrumută mai multe persoane afiliate PSRM a câte 500 mii lei; Persoanele afiliate PSRM fac donații către Partidul socialiștilor din Republica Moldova”.

La fel, recurenții Iurie Sanduță și Asociația Obștească „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” au invocat faptul că „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” și „campania electorală a candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, domnul Igor Dodon” este „finanțată din fonduri externe” este o concluzie a reclamantului, urmare a vizionării investigației, pentru care Asociația Obștească „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” nu poartă răspundere și în consecință nu poate dezminți afirmațiile, care nu îi aparțin.

Totodată, recurenții au indicat că, în cazul, în care se va constata că judecățile de valoare, nu au substrat factologic suficient, în acest sens urmează a fi luate în considerare prevederile art. 27 Legii nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare.

De asemenea, recurenții Iurie Sanduță și Asociația Obștească „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” au menționat că Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” nu a respectat procedura de soluționare prealabilă, pe cale extrajudiciară, a prezentei cauze civile.

În acest sens, au invocat prevederile art.15 alin.(1) și (2) din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010, cu privire la libertatea de exprimare, care statuează că, persoana, care se consideră defăimată poate solicita, prin cerere prealabilă, autorului informației și/sau persoanei juridice care a răspândit-o rectificarea sau dezmințirea informației defăimătoare, acordarea dreptului la replică sau exprimarea scuzelor și compensarea prejudiciului cauzat. Iar, reieșind din prevederile art. 15 alin. (3) din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare, persoana va indica în cerere informația pe care o consideră defăimătoare și, în cazul răspândirii unor relatări cu privire la fapte, circumstanțele care demonstrează că informația este în esență falsă sau, în cazul răspândirii judecăților de valoare, circumstanțele, care demonstrează că acestea nu se bazează pe un substrat factologic suficient.

Astfel, au indicat că, în cererea prealabilă, nu s-au regăsit circumstanțe, care demonstrează că informația din investigație este în esență falsă și nu s-au invocat circumstanțe, care demonstrează că judecățile de valoare nu se bazează, pe un substrat factologic suficient.

Prin urmare, recurenții au solicitat scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată depuse de Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”, în conformitate cu prevederile art. 267 lit. a) Cod de procedură civilă.

Totodată, recurenții Iurie Sanduță și Asociația Obștească „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” au menționat că, caracterul neîntemeiat a cererii de chemare în judecată depusă de Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”, se constată prin faptul că, materialul contestat este însoțit, în interiorul textului, de înscrisuri și documente, care demonstrează veridicitatea celor relatate în investigație.

Mai mult decât atât, recurenții au specificat că, Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” contestă textul integral a materialului jurnalistic, ceea ce face imposibilă examinarea corespunzătoare a cauzei de defăimare, or, nu este clar ce informație din investigație trebuie probată.

În ceea ce privește, cerința Partidului Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” de a aduce scuze publice, această cerință contravine Legii nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare, or, astfel de cerință este valabilă în cazul injuriei, care, în speță, lipsește cu desăvârșire. Astfel, au indicat că, conform prevederilor art. 24 din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare, reclamantul trebuie să dovedească următoarele: a) pîrîtul a răspândit informația; b) informația îl vizează și este defăimătoare; c) informația constituie o relatare cu privire la fapte și este în esență falsă; sau d) judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient; e) existența și cuantumul prejudiciului cauzat. În speța dedusă judecătii, Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” nu a probat, întrunirea condițiilor, pentru admiterea cererii de chemare în judecată privind pretinsa defăimare.

De asemenea, recurenții Iurie Sanduță și Asociația Obștească „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova”, au menționat că, în speța dedusă judecării, nu sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 32 din Constituția RM, art. 16 Codul civil și prevederile Legii nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare, pentru a admite cererea de chemare în judecată depusă de Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”, cu privire la defăimare.

Recurenții Iurie Sanduță și Asociația Obștească „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova”, au mai indicat că, scopul urmărit de autorul materialului contestat, este de a elucida realitatea și nicidecum publicarea și răspândirea informației ponegritoare, cu scopul de a induce în eroare opinia publică.

Ce ține de încasarea prejudiciului material și moral, recurenții au indicat că, conform prevederilor art. 1398, art. 1422 alin. (3) și art. 16 alin. (8) Codul civil prejudiciul material și moral, se repară în cazurile, când răspânditorul informației false a acționat cu vinovăție.

La fel, au indicat că, Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” nu a justificat adecvat pretențiile de ordin moral, formulate în cererea de chemare în judecată, iar existența suferințelor fizice și psihice nu înseamnă numai decât că reclamantului urmează a fi acordată o compensare de ordin pecuniar.

În aceasta sens, recurenții au invocat că, pentru a stabili dacă interferența poate fi justificată conform paragrafului 2 al art.10 CEDO, este necesar de a stabili dacă aceasta este „stabilită de lege”, urmărește un scop legitim conform aceluși paragraf și „este necesară într-o societate democratică”.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum rezultă din actele cauzei, copia deciziei din 18 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată pentru cunoștință, în adresa părților, inclusiv și în adresa recurenților Iurie Sanduță și Asociația Obștească „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova”, la 02 mai 2018, fapt ce se confirmă prin copia scrisorii de însoțire nr. 5541 (f.d. 57, vol. I).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenții Iurie Sanduță și Asociația Obștească „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova”, reprezentați de avocatul Vitalie Zama, s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul la data de 27 aprilie 2018, în termenul prevăzut la art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

La data de 08 iunie 2018, în adresa instanței de recurs, a parvenit referința, depusă de Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din RM” la cererea de recurs declarată de către Iurie Sanduță și Asociația Obștească „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova”.

Prin referința depusă, s-a solicitat a declara inadmisibil cererea de recurs depusă de Iurie Sanduță și Asociația Obștească „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova”, reprezentați de avocatul Vitalie Zama, din

motiv că aceasta nu întrunește temeiurile de admisibilitate prevăzute la art. 433 Cod de procedură civilă.

Examinând temeiurile recursului declarat de Iurie Sanduță și Asociația Obștească „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova”, reprezentați de avocatul Vitalie Zama, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Iurie Sanduță și Asociația Obștească „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat de Iurie Sanduță și Asociația Obștească „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova”, reprezentați de avocatul Vitalie Zama, se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre

probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Instanța de recurs reține că CtEDO, în jurisprudența sa, a constatat că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85).

Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare, depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective. Trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile, care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmerts împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Iurie Sanduță și Asociația Obștească „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova”, reprezentați de avocatul Vitalie Zama.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a) , 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Iurie Sanduță și Asociația Obștească „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din

Moldova”, reprezentată de avocatul Vitalie Zama, împotriva deciziei din 18 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Partidul Politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” împotriva lui Iurie Sanduță și Asociației Obștești „Asociația Reporteri de Investigație și Securitate Editorială din Moldova” cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale și repararea prejudiciului moral.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan